

Ανατομία τών διακοινοτικών

1. -ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΣΧΗΜΑ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΚΑΙ Η ΝΟΘΕΥΣΗ ΤΟΥ 72

ΤΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ που δεσπόζει σήμερα στο χώρο του Κυπριακού και το χαρακτηρίζει είναι η πολύπλευρα εκπεφρασμένη επιθυμία και οι φορτικές πιέσεις που τη συνοδεύουν για την επανάληψη τών διακοινοτικών συνομιλιών. Διοχετεύεται μάλιστα στην κοινή γνώμη η αντίληψη ότι οι διαπραγματεύσεις αυτές δεν θα είναι απλώς ένα μέσο επίλυσης τής διαφοράς αλλά και σωστή πανάκεια ίκανη να θέσει τέρμα στην κυπριακή τραγωδία.

1. Τό ιδανικό σχήμα διαλόγου

Η ψυχραιμη αντιμετώπιση του θέματος οδηγεί στη διαπίστωση ότι η έννοια τών διακοινοτικών συνομιλιών ανταποκρίνεται θεωρητικά σ' ένα ιδεατό σχήμα που συνθέτουν όσοι κανόνες προσιδιάζουν σ' έναν έντιμο διάλογο ενταγμένο στο νομικό πλέγμα τής σύγχρονης και ομόθυμα παραδεκτής από λαούς και κυβερνήσεις — θεωρητικά πάντα — διεθνούς δικαιοταξίας. Δηλαδή:

- αποκλεισμός κάθε υπόνοιας ότι άσκειται άπρόκλητη ή λανθάνουσα βία του ενός διαλεγόμενου επί του άλλου,
- καλή πίστη τών μερών κατά την διάρκεια τών συνομιλιών και βεβαιότητα ότι η ίδια καλή πίστη θα πρυτανεύσει και κατά έκτελεση τών αποφάσεων που θα ληφθούν,
- προσήλωση τών μερών σέ ορισμένες βασικές αρχές από τις οποίες θα πρέπει να ξεκινήσει και στις οποίες θα πρέπει να στηριχθεί ο διάλογος.

Αλλά ποιές είναι αυτές οι αρχές; Τόσο η Κύπρος όσο και η Τουρκία, η οποία επιμένει ιδιαίτερα στο χαρακτηρισμό τής ως ευρωπαϊκής χώρας, ανήκουν τυπικά και νομικά, ως μέλη του Συμβουλίου

τής Εύρώπης, στον ευρωπαϊκό χώρο ήθικών και νομικών αξιών που συμπτικνώνονται:

- στην υπεροχή του δικαίου που υποτάσσει στις επιταγές του τις πραγματικές καταστάσεις και τις αναμορφώνει αν είναι αντιδικαιικές
- στην προσήλωση στο δημοκρατικό πολίτευμα
- στο σεβασμό τών ανθρώπινων δικαιωμάτων με ιδιαίτερη έξαρση τής ανθρώπινης αξιοπρέπειας
- στην περιφρούρηση και διαφύλαξη τής ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς που περιέχει τις πνευματικές και πολιτιστικές αξίες, όσες κληροδότησαν στους λαούς τής ήπειρου μας οι Έλληνες, η Ρώμη, ο Χριστιανισμός, η Αναγέννηση και η σοσιαλιστική σκέψη του 19ου αιώνα
- στην καλόπιστη τήρηση και εφαρμογή τών συμφωνιών.

Στό ιδεατό αυτό τριμερές σχήμα, η παρουσία του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ κ. Κούρτ Βαλντχάιμ, υπό την αίγίδα του οποίου τοποθετείται η διεξαγωγή τών διακοινοτικών, προσδίδει ένα ιδιαίτερο νόημα και μία ξεχωριστή αίσθηση. Ο κ. Βαλντχάιμ είναι ο έξορισμός φρουρός τών καταστατικών αρχών του παγκόσμιου οργανισμού όπως αυτές διατυπώνονται στον Καταστατικό Χάρτη και εκφράζονται με αξιοσημείωτη σταθερότητα, σαφήνεια και έπιμονή επί τέσσερα συναπτά χρόνια στά ψηφίσματα και στις λογής αποφάσεις τών οργάνων του (άποχρήση τών ξένων στρατευμάτων — έπιστροφή τών προσφύγων στις έστιές τους κάτω από συνθήκες ασφάλειας: απαγόρευση άλλοισης τής συνθεσης του πληθυσμού).

Τό ιδεατό όμως αυτό σχήμα νοθεύεται στην πράξη.

Κατά τη λογική τών διεθνών διαδικασιών, για την επίλυση τών διακρατικών διαφορών σέ περίπτωση διαφοράς, επικίνδυνης έντασης ή σύγκρουσης, η διαδικασία αρχίζει από διαπραγματεύσεις που αν δεν άποληξουν, οδηγούν τά μέρη σέ μία δεύτερη φάση: στην προσπάθεια επίλυσης τής διαφοράς με χρήση τών διεθνών διαδικασιών (Διαιτησία, Διεθνής Δικαιοσύνη, Συμβούλιο Ασφαλείας).

Στην προκειμένη περίπτωση οι όροι αντιστρέφονται. Οι συνθήκες — αντικειμενικές και υποκειμενικές — που περιβάλλουν τή διαφορά είναι τέτοιες που τήν πρώτη φάση συνθέτει η προσφυγή στά διεθνή όργανα: γίνονται υποδείξεις από τόν Παγκόσμιο Όργανισμό και χαράσσονται οι κατευθυντήριες γραμμές που, λογικά, συνιστούν τις προϋποθέσεις για τήν επίλυση τής διαφοράς. Όταν τά ψηφίσματα και οι αποφάσεις τών οργάνων του ΟΗΕ μιλούν για διακοινοτικές προϋποθέτουν αυτόματα και αυτόνοτητα ότι οι κατευθυντήριες γραμμές που χάραξαν είναι — επιβάλλεται νά είναι — οι θεμελιακοί άξονες του διαλόγου.

Στό σημείο όμως αυτό τό θέμα ξεστρατίζει και βγαίνει από τήν ομαλή τροχιά του.

Οι θεμελιακές αρχές που αναφέρθηκαν παραμερίζονται ή αγνοούνται στην πράξη και οι διακοινοτικές, γυμνές από όποιονδήποτε προϋποθέσεις γίνονται σχεδόν άυτοσκοπός. Στό βιβλίο — συνέντευξη του κ. Κούρτ Βαλντχάιμ, «Ένα έπαγγελμα μοναδικό στον κόσμο», στό κεφάλαιο περί Κύπρου, οι διακοινοτικές εμφανίζονται σχεδόν ως άυτοσκοπός, σάν ιδανικό σχήμα ικανό νά βγάλει τά μέρη από τήν άποεπλάτωση και τό άδιέξοδο. Χαρακτηριστικό είναι ότι σέ κανένα σημείο του κειμένου δεν γίνεται αναφορά στις αρχές που διατυπώθηκαν, σχετικά με τήν Κύπρο, στά ψηφίσματα και στις αποφάσεις του ΟΗΕ.

Όμως, ό ικανότατος, δραστήριος και ρετών από ιδιοσυγκρασία, ως βετεράνος τής διπλωματίας, στις συμβιβαστικές λύσεις κ. Βαλντχάιμ θά πρόσεξε πώς οι διακοινοτικές, όπως εμφανίζονται κάτω από τις πραγματικές συνθήκες τής κυπριακής συγκυρίας, δεν ανταποκρίνεται στο ιδανικό σχήμα του διαλόγου στο όποιο, ό ίδιος φύσει και θέσει θά όφειλε νά είναι προσηλωμένος.

Η άνωμαλία είναι πολλαπλή: 1. Θά ήταν δύσκολο νά ίσχυριστεί κανείς ότι τό στοιχείο τής βίας

εξέλιπε στην προκειμένη περίπτωση. Δεν είναι μόνο η παρουσία του τουρκικού στρατού κατοχής στον Κυπριακό Βορρά (38,5% του όλου εδάφους τής Δημοκρατίας). Στη ζυγαριά τών διαπραγματεύσεων ρίχνεται και τό βάρος όλης αυτής τής δύναμης που στηρίζει και καθοδηγεί τήν τουρκοκυπριακή ηγεσία. Ποιά είναι η θέση του Έλληνοκύπριου συνομιλητή άπέναντι στον Τούρκο όμολόγο του που κραδαίνει τόν τουρκικό στρατό κατοχής με τή συντριπτική δύναμη πυρός και τή μόνιμη άπειλή τής κα-

ρά θεωρεί τό θέμα πολιτικό (μη διεπόμενο δηλαδή από κανόνες δικαίου) και όχι νομικό — ώσάν νά υπάρχει, στά διακρατικά πλαίσια, πολιτική διαφορά άπαλλαγμένη από τή νομική ύψη τής και νομική διαφορά χωρίς πολιτικό υπόβαθρο.

4. Όσο για τή διαφύλαξη τών ευρωπαϊκών πολιτιστικών αξιών αναρωτιέται κανείς αν στή σημερινή Κύπρο με τήν «αίχμαλωτη», κατά τήν έκφραση ξένων αρχαιολόγων, Σαλαμίνα εν Κύπρω, με τούς «αίχμαλωτους» Σόλους, με τή διασπορά στους πέντε άνέμους τών αρχαιολογικών θησαυρών, με τήν διασπορά τών διβλιοθηκών και τών μοναδικών συλλογών στήν Αμμόχωστο, αναρωτιέται κανείς, αν με τέτοιες συνθήκες περισώζεται η πνευματική κληρονομιά τής Εύρώπης.

5. Τέλος, στοιχείο άνωμαλίας και νόθευσης του διαλόγου άποτελεί ό μόνιμος κίνδυνος τής μη τήρησης τών όρων τής όποιας συμφωνίας, όπως συνέβη στην περίπτωση τής συμφωνίας Κληρίδη — Ντενκτάς για τήν «άκώλυτη μετάδωση» τών Τουρκοκυπρίων του Νότου στο Βορρά και τήν υπόσχεση για περιφρούρηση τών δικαιωμάτων τών εγκλωβισμένων Έλληνοκυπρίων τής Καρπασίας. Όταν τό πρώτο σκέλος τής συμφωνίας έκπληρώθηκε και οι Τουρκοκύπριοι έφυγαν από τό Νότο συναποκομίζοντας όλα τους τά αγαθά, τό δεύτερο λειτουργήσε αντίστροφα. Οι Έλληνες κάτοικοι τής Καρπασίας υπέστησαν τέτοια μεταχείριση ώστε άναγκάσθηκαν νά ζητήσουν τόν έκπατρισμό τους. Τί προοπτική υπάρχει από δω και πέρα για τήν καλόπιστη τήρηση και εφαρμογή τών συμφωνιών;

Γενιέται έτσι η άνάγκη μιάς εμβάθυνσης στους λόγους τής έπιμονής σέ μεθόδους που παρουσιάζουν τόσες άδυναμίες.

ΑΥΡΙΟ: Η προτίμηση για τις διακοινοτικές.

Του
καθηγητή
Γ. Κ. ΤΕΝΕΚΙΔΗ

τάληψης ολόκληρου του νησιού; 2. Έτσι η βία που υπάρχει «δυναμεί» εξαφανίζει κάθε έννοια ισότητας τών διαλεγόμενων.

Αλλά μία συμφωνία που θα έκλεινε ένα τέτοιο άνισομερή διάλογο θα ήταν έξ ύπαρξης άκυρη (άρθρο 52 τής Σύμβασης τής Βιέννης του 1969 περί του Δικαίου τών Συνθηκών).

3. Η άνωμαλία συνεχίζεται και σέ αναφορά με τρίτο παράγοντα του διαλόγου: τήν προσήλωση στις θεμελιακές αρχές που συνιστούν τή διεθνή και ευρωπαϊκή δικαιοταξία. Γιατί ό ένας από τούς διαλεγόμενους άρνείται τή συμμόρφωση του σ' αυτές: παραμερίζεται έτσι η αρχή τής πρωταρχίας του δικαίου άφου δεν γίνεται σεβαστή ούτε η κυριαρχία τής Κυπριακής Δημοκρατίας στο σύνολο του κρατικού χώρου, ούτε τά νόμιμα δικαιώματα τών ξεριζωμένων πληθυσμών και η άποκατάστασή τους στις έστιές τους. Ό παραμερισμός τών κανόνων δικαίου προκύπτει άπό τό γεγονός ότι η τουρκική πλε-

Από τήν γιορταστική έκδήλωση, που έγινε στην ΣΤΑΚΟΡ, που αντιπροσωπεύει τήν FORD στην Ελλάδα. Στή φωτογραφία ό πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος τής εταιρίας κ. Ι. Κορτέσης, ενώ μοιράζει δώρα στά παιδιά του προσωπικού τής εταιρίας.

Θέλετε όλα τα προγράμματα της TV;

ταχυδρομος

Αγοράζετε ένα περιοδικό κι έχετε δέκα

ΟΥΠΥ ΜΕΞΕ...

ΟΥΛΤΕ

ρησε

4

ΤΟΠΗ ΕΠΕ»

ΤΗΛ. 322.1116-17

ονικής:

ου 34 - Τηλ. 21.26.10-11

'Ανατομία τών διακοινοτικών

Α'. Από τήν πλευρά τών Τούρκων

1. Με τις διακοινοτικές υπάρχει πάντα η ευχέρεια της **TABULA RASA**, η δυνατότητα δηλαδή να παραμερισθεί το πρό της εισβολής νομικό καθεστώς και να εξαφανισθεί το αληθινό νόημα, ηθικό, πραγματικό και νομικό της εισβολής. Με άλλα λόγια: στο τεράστιο γεγονός της επιθετικής ενέργειας, της εισβολής και της στρατιωτικής κατάληψης με όλα τα επακόλουθα, ρίχνεται εύκολα ο πέπλος της λήθης. Και τότε προβάλλει αυθαίρετα η επώδυνος: ως είμαστε ρεαλιστές σημασία έχει να δούμε από δω και πέρα τι θα γίνει.

2. Μ' αυτήν τη μεθοδολογία υπάρχει τρόπος να παραμερισθούν έντελλως οι άρχες δικαίου και να προβληθεί ως αξίωμα ότι η σκοπιμότητα είναι αποτελεσματικότερη από το δίκαιο.

Μόνιμη επιδίωξη της Άγκυρας ήταν και είναι, από το 1974, να αφαιρεθεί και το ελάχιστο ίχνος νομικής υπόστασης από την Κυπριακή Κυβέρνηση. Έξ ου και η επιμονή της για διακοινοτικές, που εκτρέπουν και αποσπούν το Κυπριακό από τα φυσιολογικά διευθύνοντα πλαίσια μέσα στα οποία εμφανίζονται, επί ίσοις όροις, ως ενάγους, η Κυπριακή Δημοκρατία και, ως εναντιόμενο, το Τουρκικό κράτος. Ένώ στα διακοινοτικά πλαίσια η Κυπριακή Δημοκρατία υποβιβάζεται σε ελληνοκυπριακή κοινότητα και υποβαθμιζόμενη, τοποθετείται σε ίση μοίρα με την τουρκοκυπριακή. Από το νομικό δηλαδή σχήμα που εμφανίζει μια κυβέρνηση — την Κυπριακή — αναγνωρισμένη από όλους τους διεθνείς Όργανισμούς και τη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών — μελών του ΟΗΕ, γλιστράει στο απάδοκο σχήμα «τι Κυπριανού, τι Ντενκτάς»!

3. Γνωρίζοντας πολύ καλά τον καταλυτικό για την Κυπριακή Δημοκρατία χαρακτήρα των διακοινοτικών, η Τουρκική πλευρά τις επιδιώκει πάση θυσία η για να επιτύχει τα μέγιστα μέσα στον άσφυκτικό διακοινοτικό κλοιό η για να επιρροίσει την εύθυνη άρνηση τους στην αποκαλούμενη «κυπριακή αδιαλλαξία».

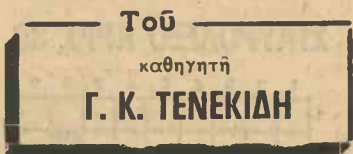
Β'. Από τήν πλευρά τών Η.Π.Α. και της Δυτικής Συμμαχίας (ειδικότερα τών κρατών τής Ε.Ο.Κ.)

Η στάση των κρατών αυτών κατά τις ψηφοφορίες για την υιοθέτηση των ψηφισμάτων του ΟΗΕ για το Κυπριακό που εκδηλώθηκε με άποχες η και με καταψήφιση των υπό κρίση κειμένων, μαρτυρεί πολύ εύγλωττα την αποστομωμένη των κρατών αυτών για τις διεθνείς διαδικασίες και την προτίμηση τους για τις διακοινοτικές. Χαρακτηριστική από την άποψη αυτή είναι η από 19.1.1979 απόφαση των Υπουργών του Συμβουλίου της Εύρωπης έπειτα από εισήγηση των Έννεα. Αφού οι έπαιργοι (οι αναπληρωτές τους) έβαψαν την Έκθεση της Επιτροπής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τις παραβιάσεις που σημειώθηκαν στην Κύπρο το 1974 — 1976, αποφάσισαν να πείσουν με φορτικότητα τα διστάμενα μέλη στην Κύπρο (**DECIDES STRONGLY TO URGE THE PARTIES**) να επαναλάβουν τις διακοινοτικές συνομιλίες.

Τόσο οι ΗΠΑ, όσο και οι Δυτικοί γενικότερα που συμπλέουν με

2.- Η ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ

την Ουάσιγκτον σε όλα τα θέματα που άφορούν την ασφάλεια της Δύσης, συντάχθηκαν από μιάς άρχης με την άποψη των διακοινοτικών για να δώσουν στην άμετακίνητη από τις θέσεις της Τουρκίας — στον «μείζονα» στη Μέση Ανατολή Σύμμαχο — μια ήθική ικανοποίηση. Άν την ικανοποίηση αυτή ήταν πρόθυμη να προσφέρει η κυβέρνηση των ΗΠΑ για να εξασφαλίσει την σύμφωνη με τα συμφέροντά της ρύθμιση των έκκρεμων άμερικανών - τουρκικών θεμάτων (στρατηγικές βάσεις — ηλεκτρονική παρακολούθηση της γειτονικής ΕΣΣΔ — μαχητική προσηλωση στη συμμαχία), η προθυμία αυτή εντάθηκε στον ύπερτατο βαθμό μετά τα γεγονότα της Περσίας που όδηγησαν σε μίαν έπα-

νεκτίμηση των δυτικών συμμάχων ως προς τη σημασία του παραγόντα Τουρκία στο χώρο της Μ. Ανατολής. Στη συνδιάσκεψη κορυφής της Γουαδελούπης οι ήγες της Δ. Γερμανίας, Γαλλίας, Μ. Βρετανίας εμφανίστηκαν ως υπερθερματίζοντες στην ανάγκη γενναίας οικονομικής ένίσχυσης της Τουρκίας. Φυσικά, η απόφαση γι' αυτήν την ένίσχυση έχει όχι μόνο υλικές, αλλά και ήθικές προεκτάσεις με την έννοια, ότι πρέπει να αποφευχθεί με κάθε τρόπο η ήθική ταπείνωση της πολύ εύαισθητης στο θέμα του ευρωπαϊκού της χαρακτήρα συμμαχού Τουρκίας, ως επακόλουθο της τυχόν διαπίστωσης, ότι παραβίασε τα άπορρέοντα από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση ανθρώπινα δικαιώματα.

Οί νέοι τουρκοί όροι

Ένώ η Κυπριακή Κυβέρνηση άποδέχτηκε την άμεση επανάληψη των συνομιλιών με βάση τη «φόρμουλα» Βαλντχάιμ (1), η Τουρκοκυπριακή ήγεια που, όπως σημειώθηκε, ήταν πάντα ύπερμαχος των διακοινοτικών, δείχνει τη φορά αυτή άπροθυμία για ουσιαστικές διαπραγματεύσεις και θέλει για την προσέλευση της στις διακοινοτικές και για την άποδοξη της πάρα πάνω φόρμουλας, όρους που τούς εντάσσει στα πλαίσια μιάς «πολιτικής έκεχειρίας» στην Κύπρο. Οί όροι αυτοί άφορούν τα εξής κυρίως σημεία:

—κατάπαυση των ενεργειών που η τουρκική πλευρά ονομάζει «οικονομικό άποκλεισμό» η «οικονομικό πόλεμο» κατά των Τουρκοκυπρίων —

—άποδιεθνοποίηση του Κυπριακού και άποσπαση του από τα πλαίσια του ΟΗΕ και των άλλων διεθνών Οργανισμών.

Οί προστάθειες του Γ.Γ. του ΟΗΕ για την άμφιπλευρη άποδοξη της «φόρμουλας» που πρότεινε — και που άποδέχθηκε η Λευκωσία — δέν φαίνονται να εύδοθούνται. Η μόνη «ύποχώρηση» της τουρκοκυπριακής πλευράς άφορα το θέμα της Άμμοχώστου, αλλά και έδω πρόκειται ουσιαστικά για δώρο - άδωρο. Γίνεται λόγος πράγματι για διαπραγματεύση της έπανεγκατάστασης των προσφύγων χωρίς να διευκρινίζεται ποιά

θά είναι το νομικό καθεστώς της περιοχής όπου θα πραγματοποιηθεί ένδεχόμενα η «έπανεγκατάσταση». Έτσι το μέλλον της πολιτείας που δέν πάει να είναι, στα χέρια των Τούρκων, πολιτεία - ένεχυρο θά εξακολουθεί να είναι άβέβαιο, με μοναδικό άμεσο άποτέλεσμα — και αυτό επιδιώκεται — το δικασμό ως προς τούς στόχους της διακοινοτικής πολιτικής της Λευκωσίας — της ένδοτικής η της άνένδοτης — του προσφυγικού κόσμου της Κύπρου.

Ο Γ.Γ. του ΟΗΕ, στην έπιθυμία του να περιοίσει τη δυνατότητα της διακοινοτικής διαδικασίας ένδιδει κατά τις τελευταίες πληροφορίες («Τό Βήμα» 3.2.1979) — πληροφορίες που δέν έπιβεβαιώθηκαν — στις τουρκικές αξιώσεις και συζητεί τούς όρους του κ. Ντενκτάς.

Άλλά ποιά είναι το νόημα των όρων αυτών;

1. Και πρώτα, ο άποκαλούμενος «οικονομικός άποκλεισμός». Η κυπριακή κυβέρνηση άσκώντας νόμιμο δικαίωμα της έχει κηρύξει παράνομα τα παρανόμως κατεχόμενα από ξένη Δύναμη λιμάνια της: Τήν Άμμόχωστο και την Κερυνεια καθώς και το άεροδρόμιο της Τύμπου. Η διεθνής άναγνώριση της Κυπριακής Κυβέρνησης ως της μόνης νόμιμης κυβέρνησης της χώρας, η αξιοπιστία της και το διεθνές κύρος της, σε συνδυασμό με την όφειλόμενη προήλωση στις άρχες και τούς κανόνες του διεθνούς δικαίου έκαναν ώστε η πράξη της αυτή να έχει άναπόδραστες συνέπειες ως προς την παράνομα άσκουμένη δραστηριότητα σ' αυτά τα λιμάνια και σ' αυτό το άεροδρόμιο. Άλλά πώς θά μπορούσε να ενεργήσει διαφορετικά η κυπριακή κυβέρνηση άφου κατά το διεθνές δίκαιο το κατεχόμενο έδαφος της Κύπρου είναι έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας και άφου η ιδιοκτησία των Έλληνοκυπρίων στα κατεχόμενα έδαφη είναι νομικά άπαράβιαστη; Η άρση του λεγομένου άποκλεισμού θά έσήμαινε νομιμοποίηση μιάς παράνομης κατάστασης. Και τούτο σάν άντάλλαγμα για την έναρξη ενός διαλόγου με άδέβαιο άποτέλεσμα.

Η μόνη νομιμοποίηση όμως μιάς παράνομης κατάστασης εκφεύγει των όριών κάθε έννοιας έκεχειρίας που ένέχει πάντα το στοιχείο της προσωρινότητας.

2. Η γενική και άόριστη παραίτηση από το άναφαίρετο δικαίωμα της προσφυγής στα φυσιολογικά διεθνή ένδικα μέσα: στον Παγκόσμιο Όργανισμό και στα άλλα διεθνή (ευρωπαϊκά) όργανα όπως και η παραίτηση από το άναφαίρετο δικαίωμα της νόμιμης άμυνας δέν έμπίπτει στα όρια της δυνητικής ευχέρειας μιάς κυβέρνησης. Άν, ένδεχόμενα, η παραίτηση από μιά ειδική και συγκεκριμένη διαδικασία, έφόσον άνοιγεται ένας άλλος διαδικαστικός δρόμος, είναι δυνατή, η γενική και άόριστη άπεμπόλιση του δικαιώματος της προσφυγής στα διεθνή πολιτικά η δικαστικά όργανα είναι άντιθέτη προς το πνεύμα και το γράμμα του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ, προσκρούει στη διεθνή δημοσία τάξη και δέν δεσμεύει τον παραιτούμενο. Και τούτο άνεξάρτητα από τη φυσική η ψυχολογική βία υπό το κράτος της όποιας έγινε δεκτή μιά τέτοια παραίτηση.

Έπομένως, διάλογος άναμφισβήτητα ναί έφόσον πραγματοποιούνται οι όροι που άναφέρθηκαν παραπάνω και που καταξιώθηκαν

άπό τα ψηφίσματα και τις άποφάσεις του ΟΗΕ. Δηλαδή: α) έξασφάλιση πλήρους ελευθερίας των διαλεγόμενων με την άρση των συνεπειών της εισβολής, β) προκαταρκτική συμφωνία για την ύπαρξη ένός κυρίαρχου, άνεξάρτητου και άδεσμευτου κράτους, γ) άποδοξη της δημοκρατικής δομής και λειτουργίας — σύμφωνα με τα δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα — του πολιτεύματος, δ) πλήρης έξασφάλιση για τούς κύριους πολίτες, χωρίς φυλετικές διακρίσεις, των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Άν τα στοιχειώδη αυτά αίτήματα προσκρούουν σε άνυποχώρητη τουρκική άρνηση δέν άπομένει άραγε τίποτε άλλο από τον μακροχρόνιο άγώνα; Είναι δύσκολο για όποιον βρίσκειτα μακριά από το καμίνι του άγώνα και δέν μετέχει στις εύθυνες της έξουσίας να συστήσει την άνένδοτη στάση που προϋποθέτει σκληρή προσηλωση στο κοινό άγαθό, άυταπάσχεση, άυθούσια, μαχητικότητα, πίστη και συνέπεια 1. Όμως ένα είναι δέβαιο: άν το μοναδικό άποτέλεσμα της ένδοτικότητας θά ήταν η παραδοχή των τελεσμένων γεγονότων, δηλαδή η νομιμοποίηση των παρανόμων καταστάσεων που δημιούργησε η εισβολή, τότε σε τι θά ώφελουσε η συνθηκολόγηση;

Τό θέμα ώστόσο δέν είναι άποκλειστικά διμερές η τριμερές. Είναι παγκόσμιο. Και είναι βαθύτατα ευρωπαϊκό. Λέγεται ότι η Εύρωπη «είναι οικονομικός γίγας και πολιτικός νάνος». Και άναίμενεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που από τον φετινό Ιούνιο θά εκλέγεται με άμεση καθολική ψηφοφορία να δώσει στην Εύρωπη την ψυχή που της λείπει. Γιατί πράγματι της λείπει, όπως διαπιστώθηκε ολοφάνερα στο θέμα μας. Άπό περιπτώσεις σαν το κυπριακό και από τη λύση του θά κριθεί άν θά ύπάρξει, δίχως ύποκριτικές ύπεκφυγές, ευρωπαϊκός πολιτικός όργανισμός διώσιμος και πιστευτός, ένταρμονισμένος με τις έξαγγελίες των καταστατικών των αρχών και τις άνυποχώρητες προσδοκίες των ευρωπαϊκών λαών.

(1) Οί προτάσεις του κ. Βαλντχάιμ συνοψίζονται στα εξής πέντε σημεία: 1) Άναφορά στις μέχρι τώρα άποφάσεις του ΟΗΕ για το Κυπριακό. 2) Άναφορά στα τέσσερα σημεία της συμφωνίας Μακαρίου — Ντενκτάς που είναι τα ακόλουθα: (α) Κράτος όμοσπονδιακό, ένιαίο, διακοινοτικό και διπεριφερειακό. (β) Κεντρική κυβέρνηση με έξουσίες που να κατοχυρώνουν την ένότητα της χώρας. (γ) Έδαφικές ρυθμίσεις των δύο περιφερειών (έλληνοκυπριακής και Τουρκοκυπριακής), με βάσεις και γνώμονες την άναλογία του πληθυσμού, την κατονομή της γής και των περιουσιών και των παράγοντα της οικονομικής διωσιμότητας. (δ) Έλευθερία διακινήσεως, έγκαταστάσεως και κτήσεως περιουσίας όλων των Κυπρίων, στις δύο περιφέρειες. 3) Έδαφικό ζήτημα. Άνοιχτό για συζήτηση έξ ύπαρξης, μεταξύ των μερών και χωρίς συγκεκριμένες εισήγησης του Γ.Γ. του ΟΗΕ. 4) Συμβατικό θέμα. Άνοιχτό, χωρίς εισήγησης. Μόνη άναφορά στο ζήτημα της έλεύθερης διακινήσεως, των Κυπρίων στις δύο περιφέρειες. 5) Ειδική μνεία της έπαόδου των κατοίκων Άμμοχώστου (Βαρυσίων) τις έστιες και περιουσίες τους, εύθως κατά την έναρξη των διακοινοτικών συνομιλιών σύμφωνα με τη σχετική πρόβλεψη που περιέχεται στο άμερικανό - άγγλο - καναδικό σχέδιο και με ρητή παραπομπή σ' αυτήν την πρόβλεψη.

2. «Τά Νέα» Λευκωσίας της 24. 1.1979.